

Oltár a trón, I. časť

Jacek Bartyzel

20. augusta 2021 ✚ **Politika**

Zdroj: wikimedia commons

Pochopiteľné obavy katolíckej verejnej mienky v našej vlasti vzbudzuje vzrástajúca sa invázia kristofóbných síl lokálneho „zapaterizmu“, ktorá čoraz častejšie šermuje sloganom boja o „svetský štát“. Treba si uvedomiť, že už v takto sformulovanom ciele je skryté absolútne klamstvo, ktorého otcom –, ako každej lži –, je satan.

V latinsko-kresťanskej civilizácii vybudovanej v zásade laikmi – hoci vďaka duchovnej a morálnej sile, ktorú im dávala Cirkev – nikdy nebol, nie je a ani nemôže existovať iná pozemská obec (*civitas terrena*) než „laická“, čiže obec organizovaná a riadená laikmi, nie duchovnými. Pretože duchovní vládnu a vysluhujú sviatosti v inom „štáte“, ktorý je len pútnikom na zemi – v Božom štáte (*Civitas Dei*).

V kresťanstve nie je možná „teokracia“ – ako je tomu v judaizme či v islame – s výnimkou pápežského štátu, ktorý zabezpečuje nezávislosť viditeľnej hlavy Cirkvi od akejkoľvek pozemskej vlády. Peter vzal iba jeden z dvoch mečov, ktoré mu dal Kristus, druhý prenechal svetskej autorite, ktorej úlohou je samostatne dozerať na dodržiavanie Božieho zákona na zemi a tak riadiť pozemské záležitosti, aby občania pozemského štátu mohli žiť v mieri a spravodlivosti a mali vytvorené priaznivé podmienky pre dosiahnutie večného šťastia a pokoja v Nebi.

„Svetský štát“ je klamný slogan ideologických laicizátorov, je to jednoducho „štát bezbožný“, ktorý ignoruje Pána všetkého stvorenia a Kráľa kráľov –, ktorého vládu sú povinní uznávať všetci dočasní držitelia akejkoľvek moci na zemi – a svetský štát dokonca proti nemu bojuje, čím zasa uctieva Knieža tohto sveta.

Cirkev a štát

Katolíci vystavení obrovskému tlaku masmédií, ktoré sú voči kresťanstvu minimálne ľahostajné, ak nie priam nepriateľské, budú voči propagande indoktrinácie bezbranní, ak nebudú mať pred očami autentické učenie o vzťahu medzi dvomi spoločnosťami: medzi Cirkvou (náboženským spoločenstvom) a štátom (politickým spoločenstvom), ktorých najvyššou hlavou (a ako takú ju musia uznávať obidve spoločnosti, nielen Cirkev) je Kristus.

Najväčší z kresťanských filozofov (a učiteľov Cirkvi) – sv. Tomáš Akvinský (1225 – 1274), genézou štátu vysvetľuje sociálny charakter človeka. Štát nejestvuje iba –, ako si myslel ešte sv. Augustín – z dôvodu hriechu (*ratione peccati*) a ako nástroj trestu, ale má svoje vlastné pozitívne ciele a vlastnú prirodzenú sféru činnosti; tvorí ideálnu spoločnosť (*societas perfecta*) v tom zmysle, že môže ľuďom poskytnúť všetko, čo vo svojom smrteľnom živote potrebujú.

Každý štát, bez ohľadu na formu štátneho zriadenia, stanovuje vlastné právo, ktoré je výrazom jeho nezávislosti. Nutne musí mať hierarchickú štruktúru, na vrchole ktorej musí byť najvyššia autorita, pretože spoločnosť nemôže existovať bez nejakého riadiaceho činiteľa (*aliquod regitivum*).

Archetypom (vzorom) najvyššej autority štátu je Božia moc nad svetom (*regimen universale Dei*), pretože celý poriadok stvorenia stojí na systéme autority (*ordo praelationis*), na vrchole ktorého stojí Boh, ktorý má plnú moc vo vesmíre (*summum dominium in universum*).

Vzájomný vzťah mocí: duchovnej a svetskej, určuje hierarchiu cieľov človeka. Časové ciele, hoci sú dôležité, stoja nižšie ako cieľ večný (nadprirodzený), preto by mali byť s ním v zhode, pričom poriadok prírody je podriadený poriadku milosti. Preto pápež –, ako najvyššia duchovná moc – stojí aj nad každou svetskou mocou. Lebo podľa Božej vôle pápež spája na vrchole hierarchie najvyššiu svetskú moc a najvyššiu duchovnú moc:

„Služba tomuto Kristovmu kráľovstvu, na odlíšenie medzi pozemskými a duchovnými vecami, nebola zverená pozemským kráľom, ale kňazom – a predovšetkým najvyššiemu kňazovi, nástupcovi Petra, Kristovmu vikárovi čiže rímskemu biskupovi, ktorému sa musia podriaďovať všetci králi kresťanského ľudu, tak ako samotnému Pánovi Ježišovi Kristovi“ (St. Thomas: A., De regno, 15,4).

Pápež má preto právo zasahovať do politickej sféry, ale nie bezprostredne – z titulu svojej svetskej moci –, ale nepriamo, vďaka duchovnej autorite, ktorá sa týka iba morálneho aspektu konania svetských vládcov (*potestas indirecta in temporalibus*) a má slúžiť iba dobru duší poddaných alebo samotného vládcu. Tento rozdiel umožňuje Tomášovi vymedziť rámec kompetencií oboch mocí –, ktorých vzťah je podobný vzťahu duše a tela – a zároveň zachovať autonómiu každej z nich v oblasti, ktorá je im vlastná.

Ďalšou analógiou je podobnosť vzťahu Cirkvi – štát so vzťahom medzi námorníkom a staviteľom lode, či rytierom a puškárom; jeden i druhý remeselník musí pracovať samostatne podľa pravidiel svojho remesla, ale o tom, ako zbraň použije, rozhodne rytier, a o tom, kam loď vyrazí, rozhodne námorník; a keďže od kvality výrobkov závisí úspech akcií, námorník i rytier majú právo sa vyjadrovať k práci remeselníkov.

Preto by sa „vymedzenie právomocí“ v nijakom prípade nemalo zamieňať so „separáciou“ („oddelením“) Cirkvi a štátu, náboženstva a politiky – podobne ako v metafyzike je „bytie“ odlišné od „existencie“ a v antropológii sa „telo“ odlišuje od „duše“, nie sú však od seba oddelené. Uznatie odlišnosti rolí a úloh Cirkvi a štátu nie je v rozpore s tým, že tvoria jeden spoločný celok, rovnako ako muž a žena sa od seba odlišujú a plnia rôzne role, ale tvoria jednotu v manželstve.

Sekularistický blud „oddelenia“ Cirkvi od štátu sa však dá prirovnať k meču, ktorý svojím ostrím rozsekáva telo na dve samostatné časti.

pokračovanie v II. časti

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/oltar-a-tron-i-cast/>